

Ignasi Riera, entre el batec de la ciutat i la perifèria barcelonina

Amb aquest entrevista ens acostem a la personalitat i l'obra d'un escriptor que esdevé més popular cada dia que passa, a través de les seves col·laboracions de premsa i a través, sobretot, de les seves novel·les

«El gran protagonista de la meua novel·la és el carrer, és una crònica de la transició política.»

Nascut en estranyes circumstàncies, si bé no miraculoses —com es diu en un dels seus llibres—, Ignasi Riera, guanyador del premi Ramon Llull d'enguany, amb la novel·la *El rellotge del pont d'Esplugues*, continua la seva tasca dins del camp de les lletres catalanes desplegada, alhora, en les diferents vessants d'escriptor, editor i regidor de cultura de l'Ajuntament de la perifèrica població barcelonina de Cornellà.

Abans, però, guanyà el premi Andròmina, el 1981, amb la novel·la *Honorable mister R.*, i, darrerament, ha publicat el llibre *No arrenqueu els geranis* i l'assaig-biografia *Jordi Solé Tura, l'home, el polític, la ciutat*.

Ignasi Riera, Nani per als amics i col·legues en la professió, va nàixer l'any 1940 sota el barceloní pont de Vallcarca, i, abans de travessar el pont d'Esplugues —«entre pont i pont», com diu ell—, han anat succeint moltes coses que, a poc a poc, han configurat la seva personalitat.

P.—¿Quin va ser el teu entorn de petit i de quina manera vares contactar amb el món del llibre?

R.—El meu pare era impressor, i això em relacionà molt aviat amb la literatura catalana viva. A la impremta es feien tot sovint tertúlies i s'hi reunien intel·lectuals com Marià Manent, Antoni Claver, Joan Triadú i Ferran Canyameres, entre altres. A més, Carles Riba tenia la casa molt a prop de la nostra i el veia sovint. També sóc parent, per doble banda, de Pere Quart. Com veus, jo he nascut en el món del llibre i sabia molt bé des de petit que acabaria escrivint. El meu pare em va dir un dia: «Els que hem nascut en aquest ram, ja estem tacats de tinta.» Aquesta frase, prou significativa, mai no l'he oblidada.

P.—Una de les coses que més percutí la teua vida fou l'ensenyament rebut al

col·legi dels jesuïtes a Sarrí. Un cop vares acabar el batxillerat, començares la carrera de química, que deixares per fer-te jesuïta. Acabat el noviciat i obtinguda la llicenciatura de filosofia pura, vas entrar a la universitat per a estudiar romàniques, i al primer curs «penges els hàbits» per a militar políticament i fer-te més tard del PSUC. ¿Creus que és veritat quan es diu: «El Nani va deixar una religió per abraçar-ne una altra?»

R.—Bé, no és ben exacte aquest raonament. Més aviat diria que vaig deixar una companyia per entrar en una altra. De tota manera, la meua «conversió» cap al PSUC no va ser tan ràpida. Jo vaig col·laborar primer amb el Sindicat Democràtic de la Universitat de Barcelona (SDEUB), i el 1969 em varen detenir arran de l'estat d'excepció, la qual cosa comportà el meu acomiadament de

potser, el teu llibre una crònica de decencís i enyorança...?

R.-Hi ha una mica de tot. Més aviat és una crònica de la transició política, període que no s'ha valorat prou bé, i que ha deixat molta gent destrossada, sobretot al País Valencià. Molts s'han «resituat», en canviar de partit, d'ofici, o començant una vida diferent... D'altres, no ho han superat. Tot això, el meu llibre ho recull, i fa que sigui una novel·la dura. Reconec, també, que hi ha enyorança, però sense excessius ressentiments. Jo no sóc violent, i quan no puc barallar-me amb una persona físicament, perquè no em surt de dins, ho faig a través dels meus llibres, ficant-me amb ella, directament o utilitzant pseudònims. Personatges com el Núñez o el Guti no surten gaire ben parats en les meves novel·les.

P.-Una altra constant en els teus llibres és el bilingüisme. Utilitzes a trossos el castellà, barrejat amb el català, mentre parles del barri, d'aquesta mola que és la perifèria. ¿Com se sent un català enmig d'un món d'immigrants i, a l'inrevés, un immigrant dins d'un món català?

R.-El gran protagonista de la meva darrera novel·la és el carrer. Jo tinc una teoria en aquest sentit: ja no hi ha immigrants; només al Maresme, amb la problemàtica dels negres. Si en el llibre hi ha constantment un joc de català i castellà, és perquè hi traspua la realitat en què visc. Descric una sola comunitat perquè només n'hi ha una. Pensa en el contingut d'aquestes paraules pronunciades en castellà al meu barri: «Ahora sí sé que soy catalán porque aquí, en este cementerio, descansan mis muertos.» Això diu moltes coses.

P.-Passem a un altre tema. La teva tasca com a editor t'ha portat a relacionar-te amb la gran diversitat d'autors que escriuen en llengua catalana. Sovint, però, des de Barcelona, s'oblida la realitat valenciana o mallorquina. ¿Quina és la teva relació, com a escriptor i editor, amb el món intel·lectual del País Valencià?

R.-Vaig entrar en contacte amb aquest món a partir de 1974, quan vaig demanar a Manuel Sanchis Guarnier que em fes una història de la llengua catalana. No me la va poder fer, però mai vàrem perdre la relació. També he publicat un llibre de Juan Gil-Albert, i un altre en castellà de Josep-Lluís Seguí. Tanmateix, estic fent gestions perquè s'editi la prosa de Vicent Andrés Estellés, i una recopilació de les cartes de Martínez Ferrando, a càrrec de Josep Piera. D'altra banda, sóc secretari de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, entitat que representa també els escriptors del País Valencià que escriuen en català.

P.-En aquests moments prepares una nova novel·la que es dirà «El jesuïta», en la qual contes la història d'un home que ha portat una doble vida. La teva vida, però, té més facetes que no pas la de jesuïta, militant comunista, escriptor, editor o regidor de cultura, com és la de cuiner, i d'altres que no coneixem, però que potser Ignasi Riera ens explicarà en algun llibre. ¿Com et sents en aquests moments, després de cremar tantes etapes?

R.-Em veig com una dona petita. Una senyora maca, fina i estilitzada. I si algú veu en mi un home gros i lleig, tinc molt clar que pateix algun defecte òptic!

«Jo he nascut en el món del llibre i sabia molt bé, des de petit, que acabaria escrivint.»

l'escola d'adults on feia classes. Jo militava llavors al FOC, i després vaig passar al PCI (ista). El 1974 vaig entrar definitivament al PSUC. En aquest temps vaig treballar a l'editorial Nova Terra, a Estela i, finalment, a Laia, on encara sóc. Els darrers quinze anys d'Alfons Comín vaig col·laborar molt amb ell, i em causà una gran impressió. Per a mi, com et deia, fou una gran companyia.

P.-El 1969 te'n vas anar a viure a Cornellà, aconsellat per Garcia Nieto, que vas conèixer en una de les teves detencions a comissaria. Des de llavors, no has deixat de reflectir en els teus llibres històries quotidianes on es barregen la política, el descens, el treball, el carrer... En «El relloge del pont d'Esplugues» parles del lloc on fixàveu les cites de seguretat després de portar a terme una acció clandestina. ¿És,